

VZGOJNI NAČRT

OŠ Šmartno pod Šmarno goro

Šmartno, 3.11.2014

VSEBINSKO KAZALO

1. UVOD	3
2. NAŠA VIZIJA	3
3. TEMELJNE VREDNOTE	3
4. NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA	4
5. PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI	4
5.1. DEJAVNOSTI NA POSAMEZNIH NIVOJIH ŠOLE	5
5.2. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE	6
6. SVETOVANJE IN USMERJANJE	7
7. SODELOVANJE S STARŠI	7
8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA	9
9. SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA	9

1. UVOD

»Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena ZOSn, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja; vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta« (ZOSn-F, 102/2007, 60. d člen).

Vzgojni načrt OŠ Šmartno pod Šmarno goro je temeljni dokument za naše vzgojno delo. Namenjen je učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in vsem ostalim delavcem naše šole. Naša želja je vzpostaviti čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje, razvijati sodelovalni odnos med delavci šole, starši in učenci ter tako pozitivno vplivati na razvoj dobre klime na naši šoli.

2. NAŠA VIZIJA

Cilj vzgojnega delovanja OŠ Šmartno pod Šmarno goro je vizija:

Na naši šoli izobražujemo in se trudimo biti drug do drugega prijazni in spoštljivi, si pomagamo ter se trudimo biti oz. postati odgovorne, ustvarjalne in vedoželjne osebe, ki bodo s svojimi dejanji in zgledom pripomogle k lepši prihodnosti.

3. TEMELJNE VREDNOTE

Podlaga pri izboru vrednot šole so **družbeno sprejete vrednote**, zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne preнове, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju ter drugih dokumentih.

Štirje glavni stebri izobraževanja so naslednji (Delors, 1996):

1. steber **učiti se, da bi vedeli** - poudarja razvoj ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega in izvirnega mišljenja
2. steber **učiti se, da bi znali delati** - je povezan z učenjem spoštovanja tuje lastnine, odgovornosti, delavnosti in zdrave tekmovalnosti;
3. steber **učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim** - izpostavlja zorenje v skupnosti in za skupnost ter skrb za okolje in prihodnost; za to je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma ter zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje;
4. steber **učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj** - opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete; učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini ter miru in bi uspešno reševali svoje probleme

Pri vzgojnem delovanju bomo na naši šoli posebno pozornost namenili zlasti zadnjima dvema stebroma izobraževanja. Na naši poti želimo v sodelovanju s starši vzgajati učence v odgovorne, strpne mlade ljudi, dovzetne za sočloveka. Želimo, da učenci sprejemajo sebe in druge ter se razvijejo v tudi okolju prijazno mladino.

Učenci, strokovni delavci šole in starši smo prepoznali naslednje vrednote kot tiste, ki nam bodo v naslednjem šolskem letu prioritete in jih zato vzgojni načrt podrobneje opredeljuje:

1. **MEDSEBOJNA POMOČ:** med učenci samimi, učenci in učitelji, učitelji in starši ter pomoč skupnosti izven šole; s povezovanjem in sodelovanjem lahko dosežemo več.
2. **STRPNOST:** medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se poslušamo, smo strpni in prijazni drug do drugega, sprejemamo drugačnost, se spodbujamo in skupaj iščemo boljše rešitve.
3. **ODGOVORNOST:** ki jo izkazujejo **učenci** z izpolnjevanjem svojih dolžnosti, upoštevanjem pravil šolskega reda in zavedanjem, da ima vsako dejanje svoje posledice; **učitelji**, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, doslednostjo, sodelovanjem s starši, zglednim ravnanjem, skrbjo za varnost in zaščito učencev ter timskim delom; **starši**, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

Spoštovanje teh vrednot je odgovornost vseh delavcev šole, učencev in njihovih staršev.

4. NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA

Na šoli smo izpostavili nekaj načel oz. pglavitnih odgovornosti, ki jih bomo strokovni delavci upoštevali in za katere smo prepričani, da nam bodo pomagala na poti do uspeha. Trudili se bomo:

1. Vzgajati v duhu skupnih vrednot (splošnih in tistih, ki jih bomo v posameznem šolskem letu dodatno poudarjali), še posebej z lastnim zgledom in doslednostjo.
2. **Spodbujati medsebojno pomoč, spoštovanje, sodelovanje, pozitivno in odprto komunikacijo ter zaupanje med učitelji, učenci in starši.**
3. **Krepiti zavedanje, da skupaj s pravicami pridejo tudi dolžnosti ter privzgjati odgovornost vsakega za svoj razvoj, dejanja in svojo prihodnost.**
4. Skupaj z učenci zagotavljati nemoteno izvajanje pouka ter skrbeti za varnost in zaščito učencev.
5. Spodbujati pridobivanje delovnih navad, samostojno razmišljanje in ustvarjalnost.
6. **Vzgajati v duhu strpnosti drug do drugega, sprejemanja različnih oblik drugačnosti ter odpravljanja kakršnegakoli nasilja do sebe ali drugih.**
7. Odzivati se na probleme, jih reševati sproti ter skupaj z učenci in po potrebi starši; spodbujati aktivno vlogo učencev pri vzgojnih vprašanjih.
8. Spodbujati k pozitivni osebnosti, prijaznosti, prispevanju k dobri šolski klimi ter zdravemu načinu življenja in osebni urejenosti.
9. Uporabljati svoje znanje in izkušnje za kakovostno opravljanje svojega dela ter se stalno strokovno izpopolnjevati na svojem področju.
10. Timsko delovati in dosledno uresničevati skupne cilje in dogovore.

5. PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Šola z vzgojnimi dejavnostmi skuša oblikovati okolje, v katerem učenci zadovoljujejo temeljne telesne, duševne in socialne potrebe (varnost, sprejetost, individualnost, uspešnost, ustvarjalnost, sprostitev ipd.), razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole, ki bodo poleg splošnih vrednot še posebej spodbujale vrednote medsebojne pomoči, strpnosti in odgovornosti, bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti, šolskih projektov, ob drugih aktualnih priložnostih in vsakodnevnem življenju v šoli.

5.1. DEJAVNOSTI NA POSAMEZNIH NIVOJIH ŠOLE

Vzgojne dejavnosti se določijo za vsako šolsko leto in so konkretne oblike izvajanja naših vzgojnih prizadevanj. Pobudo za določeno obliko vzgojne dejavnosti lahko poda vsak učenec, učitelj ali starši; naslovijo jo na vodstvo šole, razrednika ali delovno skupino za vzgojni načrt.

RAVEN CELOTNE ŠOLE

- **dejavnosti, ki povezujejo** učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost → kulturne in druge prireditve, teden vseživljenjskega učenja, neformalna druženja, obiski starejših ljudi iz skupnosti ipd.
- **različne oblike spodbujanja učencev k vzgojnim ciljem** → promocija vizije šole, spodbudne misli v prostorih šole, krasitev panojev s tematskimi plakati, tematske razredne ure in tematski meseci spodbujanja določene socialne veščine (npr. pozdravljanje, prijaznost, medsebojna pomoč)
- **preventivne dejavnosti** za učenje reševanja težav, razvijanje pozitivnega samovrednotenja in močnih področij učencev ter hkratno preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov; izvajamo jih glede na razvojno stopnjo učencev → *tematske delavnice razrednikov, svetovalne službe in zunanjih izvajalcev* (samopodoba, reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, spopadanje s stresom, sprejemanje odločitev, pozitivno razmišljanje ipd.)
- **razvijanje socialnih veščin** ter navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti → *individualne ure pomoči in skupinske delavnice v svetovalni službi*
- **spodbujanje vrstniške pomoči, prostovoljnega dela ter zbiralnih in drugih humanitarnih akcij** → *sprotno ob vsakodnevnih aktivnostih, s strani vseh zaposlenih, v razredu, med odmori ter v okviru interesnih dejavnosti*
- **sodelovanje v šolskih projektih in drugih konkretnih vzgojnih vsebinah**, ki pomembno oblikujejo življenje in delo šole (npr. šolski časopis, šolski radio, šolski parlament, šolska skupnost, raziskovalni projekti s socialno ali etično vsebino) → *vodje dejavnosti oz. vsi sodelujoči zaposleni*
- **ozaveščanje učencev** na področjih nasilja, uživanja alkohola in drog, kajenja in o nevarnostih svetovnega spleta; učence na razrednih urah in delavnicah obveščamo o načinih iskanja ustrezne pomoči → *vsi zaposleni šole*
- **skrb za aktivno preživljanja časa** učencev pred, po pouku in med odmori, kolikor je mogoče (jutranje varstvo, interesne dejavnosti, dopolnilni in dodatni pouk, druženje v svetovalni službi, knjižnica, šolski radio itd.) → *vodje dejavnosti, dežurni učitelji oz. vsi zaposleni šole*
- **organizacija programa dodatnih izobraževanj za učence, učitelje in starše**: pri tem izhajamo iz ugotovljenih potreb in izraženih interesov staršev, učiteljev in učencev (šola za starše, posamezna predavanja in delavnice) → *vodstvo šole v sodelovanju s svetovalno službo, učitelji in starši*

RAVEN POSAMEZNEGA ODDELKA

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti s spodbujanjem ugodne socialne klime ter poudarjanjem medsebojne povezanosti in sodelovanja.

To se bomo trudili dosegati na naslednje konkretne načine:

- vsak učitelj na svoji uvodni uri posveti nekaj časa **vzgojnim spodbudam** → učencem razloži njihove dolžnosti ter jih spodbudi k dobrim medsebojnim odnosom in odgovornemu ravnanju do učnih obveznosti
- razredniki na uvodnih urah v oddelku ter na prvem roditeljskem sestanku **predstavijo vizijo šole, glavne vrednote v šolskem letu in pravila šolskega reda**. Skupaj s predlogi učencev in staršev nato pripravijo **vzgojni načrt oddelka**, ki izhaja iz vrednot vzgojnega načrta ter potreb oddelka glede na preteklo šolsko leto in vsebuje:

- * VZGOJNE CILJE (npr. medsebojna povezanost, sodelovanje, sprejemanje, zaupanje, varnost);
- * IZBOR PREDVIDENIH TEMATSKIH DELAVNIC;
- * MOREBITNA DODATNA PRAVILA ODDELKA (skladna s pravili šolskega reda) ter POSEBNE NALOGE, AKCIJE IN PROJEKTE (npr. izboljšava medsebojne učne pomoči, dobrodelne akcije, sodelovanje učencev v projektih)

- razredniki skupaj z učenci **skrbijo za lep izgled matične učilnice** (npr. napisi, pozitivne misli, praznična okrasitev, fotografije in izdelki učencev);
- razredniki **skrbno spremljajo svoj razred** ter dogajanja med učenci, se odzivajo na probleme v razredu in pri tem upoštevajo razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev ter kontekst dogajanja → **pri reševanju težav po potrebi sodelujejo s starši in svetovalno službo**;
- tako razredniki kot ostali zaposleni **poudarjajo zgledno vedenje učencev** (npr. spoštljivost, sodelovanje, iskreno prijateljstvo, nesebičnost).

5.2. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Posebno obliko vzgojnih dejavnosti predstavlja princip pohvale in tudi nagrade. Pohvala, če ni uporabljena prepogosto, otroku pomeni priznanje ter zadoščenje in na pozitiven način spodbudi socialno zaželeno vedenje. Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev lahko predlagajo: oddelčne skupnosti, šolska skupnost, razrednik, drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj ali starši.

- **ustne pohvale** se podeljujejo sproti, kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti;
- **pisne pohvale** se podeljujejo **na razredni ravni** ob koncu šolskega leta za:

- * sodelovanje v humanitarnih akcijah in/ali drugih oblikah medsebojne pomoči;
- * posebej prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolskem parlamentu ali šolski skupnosti,
- * aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditvev, pomembnih za delo šole ali

* zaradi drugih razlogov, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog pisne pohvale.

- **priznanja in nagrade** se podeljujejo na šolski ravni (ravnatelj s pomočjo mentorja ob zaključku šolskega leta) ob koncu vsake triade, in sicer za delo oz. dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti:

* večletno sodelovanje v humanitarnih akcijah in/ali drugih oblikah medsebojne pomoči;
* večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolskem parlamentu ali šolski skupnosti;
* doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, organiziranih za območje občine, regije in celotne države;
* zaradi drugih razlogov, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja ali nagrade.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oz. mentorjem. Nagrade se učencem podeljujejo v obliki pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih, knjižnih nagrad, nagradnih izletov, ogledov predstav ali drugih posebnih ugodnosti. Priznanje ali nagrado lahko dobi posameznik, skupina učencev ali celotna oddelčna skupnost.

6. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Vsi zaposleni se trudimo dajati s svojim ravnanjem **pozitiven zgled**, saj tudi tako usmerjamo učence k še boljšim rešitvam in načinom delovanja, jim pomagamo pri njihovem razvoju, šolskem delu, odnosih z vrstniki in odraslimi ter pri reševanju težav, povezanih z enkratnimi ali občasnimi kršitvami pravil šolskega reda. Svetovanje in usmerjanje potekata med strokovnimi delavci šole (učitelji, svetovalna služba, vodstvo) ter učenci (po potrebi tudi starši), in sicer v okviru razrednih ur, govorilnih ur učiteljev in šolske svetovalne službe ter ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih. Kadar ima učenec vedenjske oz. disciplinske težave, razrednik v reševanje teh težav vključi poleg učenca še starše in šolsko svetovalno službo.

Učenci in starši se lahko obrnejo na šolsko svetovalno službo zaradi različnih osebnih težav in stisk, težav v odnosih, vedenjskih, vzgojnih, družinskih težav in težav na učnem ter finančnem področju.

7. SODELOVANJE S STARŠI

Starši imajo primarno pravico in dolžnost vzgoje otrok, hkrati pa tudi šoli dodeljujejo pooblastila za vzgojo, katere okvir, oblike in cilji jim morajo biti vnaprej poznani. Sodelovanje šole s starši ter redna in odprta komunikacija sta predpogoja za učinkovito vzgojno dejavnost šole.

Starši s šolo sodelujejo na roditeljskih sestankih, govorilnih urah, v svetu staršev in svetu šole, na predavanjih, šoli za starše, na šolskih prireditvah, zbiralnih akcijah in ostalih dejavnostih, ki jih pripravlja šola. Redno prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju otrok ter dobijo ustrezna pojasnila o učnem in vzgojnem uspehu ter razvoju otrok v individualnih pogovorih z razrednikom, učitelji ali svetovalno službo.

V primeru težav učenca pri določenem predmetu oz. učitelju starši upoštevajo **načelo postopnosti**:

1. reševanje problema z **učiteljem** → pogovor in dogovor;
2. sodelovanje **razrednika** pri obravnavi problema → če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ni izboljšalo → pogovor in dogovor;
3. sodelovanje **svetovalne službe** pri obravnavi problema → če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ni izboljšalo → pogovor in dogovor;
4. sodelovanje **vodstva šole** pri obravnavi problema → če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ni izboljšalo → pogovor in dogovor.

ODGOVORNOSTI STARŠEV

Starši

- skrbijo za zdrav razvoj svojega otroka, ga izobražujejo, vzgajajo, materialno vzdržujejo in skrbijo za njegovo varnost; otroku zagotavljajo varstvo pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim ali drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem;
- otroku zagotavljajo nemoteno učenje in poskrbijo, da otrok izpolnjuje šolske obveznosti (pravočasen prihod v šolo, pripravljenost na pouk - domače naloge, prinašanje šolskih potrebščin ipd.);
- redno sodelujejo s šolo, se zanimajo za otroka in spremljajo njegov napredek (govorilne ure, roditeljski sestanki);
- razrednika seznanijo z izostanki otroka od pouka ter ostalih šolskih obveznosti in odsotnost opravičijo;
- svojim otrokom jasno pokažejo, da se strinjajo s pravili šole in nasprotujejo njihovim kršitvam;
- z učencem, ki ima težave pri spoštovanju dogovorov in pravil šolskega reda, se starši doma pogovorijo, sodelujejo v aktivnostih, ki jih predlaga šola, skupaj sprejmejo ukrepe za izboljšanje stanja in se le-teh držijo;
- v primeru, ko strokovni delavci šole presodijo, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabijo k sodelovanju; če se le-ti na povabila ne odzivajo, šola poišče pomoč pri drugih institucijah psiho-socialne pomoči (center za socialno delo, svetovalni center in ostale pristojne institucije);
- s svojim ravnanjem izražajo spoštljiv odnos do učiteljev in ostalih delavcev šole, podpirajo učitelje in druge delavce šole v njihovih vzgojnih prizadevanjih ter sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta šole in oddelka.

V primeru suma fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja nad otrokom, prisotnosti otroka pri nasilju v družini ter v primeru zanemarjanja otroka (opuščanje dolžne skrbi zanj) smo kot šola dolžni podati prijavo na pristojni center za socialno delo ter postopati v skladu s Protokolom za VIZ zavode pri obravnavi družinskega nasilja.

OBVEŠČANJE STARŠEV

Starše obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka, ustno, po telefonu ali pisno. Oblike obveščanja so dogovorjene na roditeljskih sestankih posameznih oddelčnih skupnosti. V primerih izrednih dogodkov, ki zadevajo poškodbe, večjo materialno škodo ali resne kršitve šolskega reda in posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka, pa šola starše takoj obvesti po telefonu.

8. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

Svoja vzgojna prizadevanja bomo ocenili ob koncu šolskega leta; ugotavljali bomo rezultate našega dela in po potrebi uvajali morebitne izboljšave in dopolnitve. Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva in Zavoda za šolstvo in šport RS ter s sklepi ustanovitelja. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole, starši in učenci.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE** sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji.
- **UČITELJSKI ZBOR** opravlja vzgojno-izobraževalni proces po načelih vzgojnega načrta, sodeluje pri samoevalvaciji in podaja smernice za nadaljnje delo.
- **STARŠI** sodelujejo pri pripravi vzgojnega načrta in podpirajo vzgojna prizadevanja šole.
- **RAVNATELJ** uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

9. SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

Delovna skupina za oblikovanje vzgojnega načrta in pravil šolskega reda je mnenja učencev, delavcev šole in staršev pridobila s skupinskimi delavnicami na roditeljskih sestankih, tematskih konferencah in izredni seji Sveta staršev, na sestankih šolske skupnosti in razrednih urah, s pomočjo dela aktivov strokovnih delavcev šole in individualnih vprašalnikov za učence, učitelje in starše.

Vzgojni načrt je bil potrjen na redni seji Sveta šole dne 26.5.2009. Spremembe in dopolnitve so bile potrjene na redni seji Sveta šole dne 25.9.2014 in stopijo v veljavo z dnem 3.11.2014.

*Koordinatorica vzgojnega načrta:
Suzana Grahovac Flaajs, soc. ped.*

ŽIG

*Ravnatelj:
Maksimiljan Košir*

*Predsednik Sveta šole:
Dejan Crnek*